

SLOVENSKÝ PRIEHRADNÝ VÝBOR
SVP, š.p. OZ Piešťany
STU – SvF, Katedra geotechniky, Bratislava

BULLETIN

Pri príležitosti jubilejných 30. Priehradných dní v Piešťanoch

Pripravili:
Prof. Ing. Michal Lukáč, PhD.
Ing. Marián Minárik, PhD.
Apríl 2004

OBSAH

1. Úvodom	3
2. Vznik a poslanie ICOLD-u	5
2.1 Činnosť technických výborov ICOLD-u	6
2.2 Náplň a periodicita kongresov ICOLD	7
3. Vznik, poslanie a činnosť národných komitétov ČSPV, SPV, ČPV	12
3.1 Vznik a poslanie slovenského priehradného výboru.....	14
3.2 Tradícia pravidelných konferencií priehradárov Česko-slovenska do roku 1992 resp. ČR a SR od roku 1993	16
3.3 Priehrady na Slovensku v registri ICOLD.....	21
Použitá literatúra a podklady	21

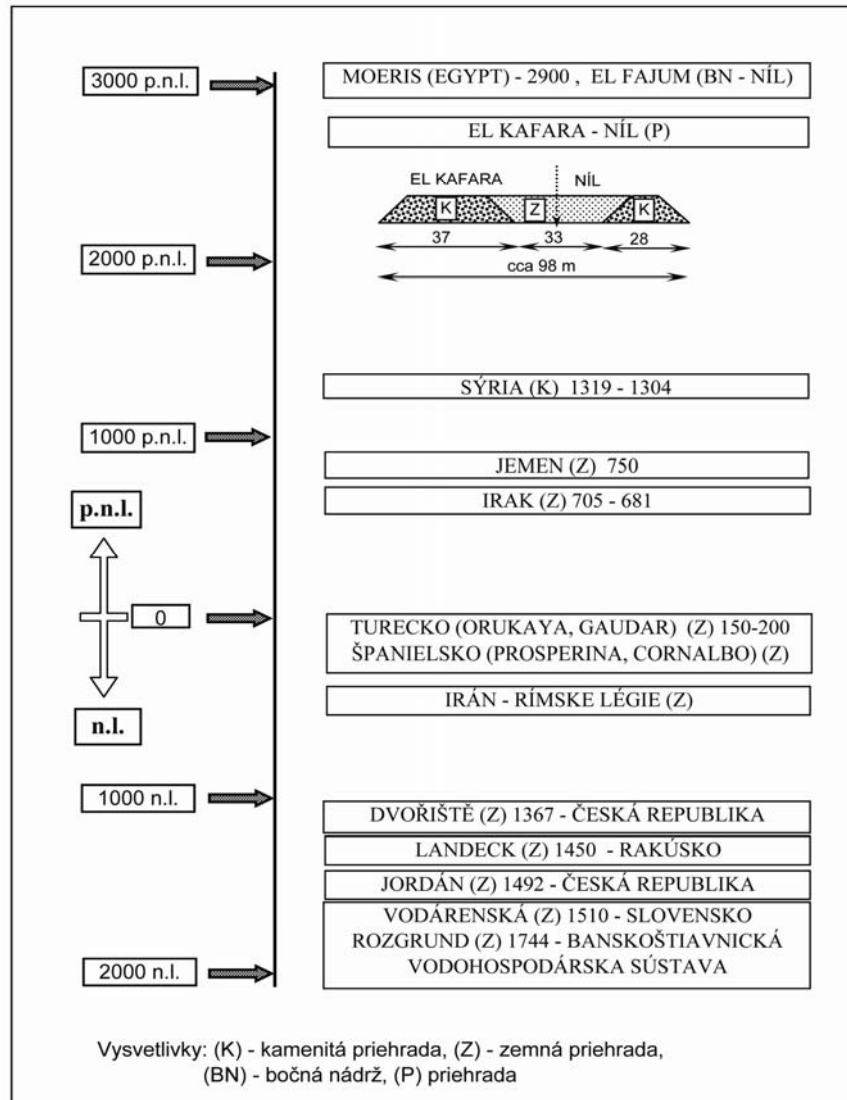
1. ÚVODOM

Vodné staviteľstvo patrí k najstaršej typologickej skupine stavieb vôbec, lebo voda nie je len základnou zložkou prostredia ako prírodného, tak aj urbanizovaného, ale aj podmienkou existencie života vôbec. História vodných stavieb je preto spojená s najstaršími civilizáciami v Ázii (Egypt, Čína, Irán atď.), v Európe (Španielsko, Francúzsko, Grécko, Rímska ríša atď.), Afriky i Ameriky (ríša Inkov, Mayov) – ako to vyplýva zo štúdií a literárnych prameňov autorov v Európe i v Zámorí. Z nich vidieť, že história výstavby priehrad, hrádzí (rôznych účelov) je viac ako 5000 ročná (archeologicky dokumentovaná) resp. až 7000 ročná (nezdokumentovaná, ale citovaná v dobových prameňoch). Stavebným materiálom typických predstaviteľov týchto stavieb – priehrad a hrádzí – bol aj je prírodný (miestny) stavebný materiál – kameň a zemina v kombinácii s drevom. V priebehu dlhodobého vývoja sa pri ich výstavbe aplikujú umelé materiály: betón (cementový, železobetón, asfaltobetón), tesniace materiály (PVC fólie, hlinobetón, geotextílie) a iné materiály. Predkladaný bulletin – pri príležitosti 30. Priehradných dní (PD) v Piešťanoch je pokračovaním Bulletinu 1 – pri príležitosti 1. Pléna SVP v roku 1993. Jeho cieľom je stručne informovať mladších členov pléna nášho priehradného výboru o:

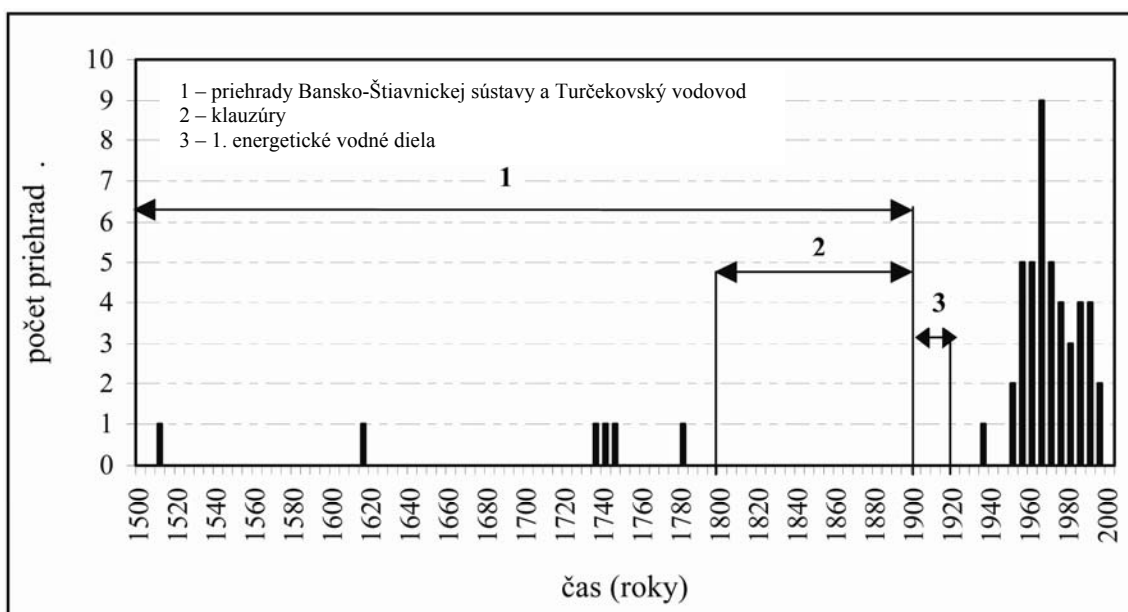
- histórii priehradného staviteľstva vo svete a u nás, teda zástoj (postavenie) našich oboch krajín - Česka a Slovenska, resp. do roku 1993 Česko-slovenska. To patrilo k málopočetnej skupine prevažne európskych krajín (13), ktoré v roku 1925 založili medzinárodnú nevládnú priehradnú komisiu ICOLD na pôde V. hydroenergetického kongresu v Grenobli;
- poslaní a aktivitách ICOLDu – najmä náplní kongresov a tzv. kongresových otázok;
- vzniku najskôr československého a od roku 1993 aj českého priehradného výboru (ČPV) v ČR a slovenského priehradného výboru (SPV) v SR a ich náplní a činnosti vo vzťahu k ICOLD. Na domácej pôde ČPV a SPV poriadajú pravidelne tzv. Priehradné dni. Tohtoročné priehradné dni majú prívlastok jubilejné 30-te, ktoré symbolizujú pokračovanie starej tradície poriadania PD, ako výraz efektívnej práce ČPV a SPV nielen vo vzťahu k ICOLD-u ale i na domácej pôde.

Historické postavenie priehradného staviteľstva na území Čiech a Slovenska dokladujeme veľmi stručne na nasledujúcich obrázkoch 1 a 2.

Za porozumenie a spoluprácu pri vydaní tohto bulletinu ďakujeme poriadateľom jubilejných 30. Priehradných dní 2006 – SVP, OZ Piešťany, š.p. B.Štiavnica.

Obr. 1: Vývoj priehradného staviteľstva vo svete

Obr. 2: Vývoj priehradného staviteľstva u nás

2. VZNIK A POSLANIE ICOLD-u

Vznik medzinárodnej nevládnej priehradnej organizácie ICOLD (International Commission on Large Dams), resp. CIGB (Commission International des grands Barrages) je spojený organizačne so Svetovou konferenciou o energii v r. 1925, na V. hydroenergetickom kongrese v Grenobli.

Prvej exekutívy r. 1931 v Londýne sa zúčastnil spolu so zástupcami 7 štátov aj zástupca ČSR. Ďalších 6 členských štátov sa exekutívy nezúčastnilo. K zakladajúcim 13 členským štátom patrili: Francúzsko, Švajčiarsko, Švédsko, Nemecko, Nórsko, Rakúsko, Česko-slovensko, Rumunsko, Holandská India, Anglická India, Japonsko, Spojené kráľovstvo a Maroko.

Stála kancelária – sekretariát ICOLD-u bol vytvorený v Paríži r. 1932 a až v r. 1933 sa konal 1.kongres v Stockholme. Až v r. 1967 došlo k úplnému osamostatneniu ICOLD-u od Svetovej konferencie o energii.

V súčasnosti má ICOLD viac ako 80 členských štátov, v ktorých sú vytvorené komitety (NK-ICOLD). Po geografickej stránke sú členské krajiny rozdelené do 4 celkov – zón:

1 – Európa, 2 – Ázia, 3 – Amerika, 4 – Afrika a Austrália.

Každá zo zón je zastúpená v prezídiu 1 viceprezidentom, pričom Európa má dvoch. Jedno funkčné obdobie bol viceprezidentom pre zónu Európa aj zástupca Česko-slovenska Prof. Ing. Dr. L. Votruba, DrSc.

Hlavná odborná činnosť v oblasti prípravy, navrhovania a výstavby priehrad sa sústreďuje do tzv. technických výborov. Práca väčšiny z nich je priebežná, niektoré sú však vytvorené „ad hoc“. Práca takýchto výborov je viazaná na riešenie konkrétneho problému a po jeho vyriešení výbor prestane fungovať. V súčasnosti pracuje cca 19 technických výborov. Najvýznamnejšími akciami ICOLD-u sú medzinárodné priehradné kongresy, ktoré sa od V. kongresu (v r. 1955) konajú v 3-ročných cykloch. Každoročne sa však konajú exekutívy. Na každom kongrese sa prejednávajú 4 otázky, týkajúce sa problémov prípravy, návrhu, výstavby a prevádzky priehrad a nádrží. Referáty k jednotlivým otázkam komentujú generálni spravodajcovia. V zborníkoch sa publikujú aj súhrnné správy národných komitétov. Zvláštny zväzok je venovaný priebehu kongresu a diskusii k jednotlivým otázkam. Kongresové materiály, obsahujúce najnovšie poznatky vedy a techniky k danému okruhu problémov (v nadväznosti na prejednávané otázky) majú okolo 5000 strán.

Dosiaľ sa uskutočnilo 21 kongresov, na ktorých sa prejednávalo 83 odborných otázok. 21. kongres sa uskutočnil v Montreali (2003). V súčasnosti sa pripravuje účasť členov SPV na 22. kongrese, ktorý bude v júni v španielskej Barcelone.

Jednotlivé členské krajiny ICOLD-u každoročne prispievajú na jeho činnosť členským príspevkom, diferencovaným v závislosti na počte priehrad zaradených do svetového súpisu priehrad (s tendenciou 7 % nárastu).

V ďalšej časti uvádzame pre objasnenie činnosti a poslania ICOLD-u:

- Činnosť technických výborov
- Náplň kongresov a ich periodicita

2.1 ČINNOSŤ TECHNICKÝCH VÝBOROV ICOLD-u

Na pôde ICOLD-u pracujú najčastejšie tieto technické výbory:

- 1 - TV pre výpočty priehrad
- 2 - TV pre aspekty seizmicity pri návrhu priehrad
- 3 - TV pre hydrauliku priehrad (ad hoc)
- 4 - TV pre materiály betónových priehrad
- 5 - TV pre materiály sypaných priehrad
- 6 - TV pre technológiu výstavby priehrad
- 7 - TV pre prostredie
- 8 - TV pre bezpečnosť priehrad
- 9 - TV pre sledovanie priehrad v prevádzke
- 10 - TV pre zanášanie nádrží
- 11 - TV pre starnutie priehrad
- 12 - TV pre odkaliská (banské a priemyselné)
- 13 - TV pre návrhové povodne
- 14 - TV pre bibliografiu a informácie
- 15 - TV pre svetový súpis priehrad
- 16 - TV pre slovník a terminológiu priehrad
- 17 - TV pre hraničné toky (medzinárodné)
- 18 - TV pre poruchy priehrad
- 19 - TV pre vzťah k verejnosti (Public relation)

Činnosť ICOLD-u, najmä jeho technických výborov k jednotlivým aktuálnym problémom vyúsťuje z pravidla do bulletinov. V nich príslušný technický výbor informuje o stave poznania problému vo svete v tom segmente činnosti, pre ktorú bol ustanovený. Činnosť niektorých technických výborov trvá aj niekoľko rokov a záverečný bulletin zhŕňa poznatky a odporúčania, prípadne popisuje algoritmy riešenia, či metodické pokyny pre sledovanie popisovaných problémov v jednotlivých členských krajinách. Podľa informácií k 21. kongresu v Montreali (r. 2003) vydali technické výbory, stále i „ad hoc“ takmer 130

bulletinov, ktoré dostávajú alebo si môžu zakúpiť jednotlivé národné komitety, buď na kongresoch priamo, alebo prostredníctvom stáleho sekretariátu v Paríži.

2.2 NÁPLŇ A PERIODICITA KONGRESOV ICOLD

Odbornú náplň kongresov na základe námetov členských krajín i prezídia ICOLD vyjadrujú tzv. kongresové otázky – Questions. V nich rezonujú aktuálne problémy priehradného staviteľstva z hľadiska:

- podkladov pre návrh priehrad (najmä vlastností stavebných materiálov) i geotechnických pomerov v ich podloží;
- typológie, návrhu a usporiadania profilu priehrad a ich funkčných objektov;
- časovo aktuálnych technológií výstavby priehrad garantujúcich ich bezpečnosť;
- monitoringu bezpečnosti celkovej i parciálnej konštrukčnej či hydrologickej i ako cesta predchádzania poruchám či katastrofám priehrad;
- interakcie priehrad a nádrže (údolnej), či vodnej stavby (v rovinnom území) s prírodným a urbanizovaným prostredím cez monitoring vplyvov vodnej stavby a priehrad na environment, ale aj opačne vplyv prírodného prostredia na priehradu (zakladanie priehrad v komplikovaných pomeroch, najmä vplyvov „vis major“ – zemetrasenie);
- problematika nádrží v nadväznosti na priehradu.

Periodicita kongresov i odborná náplň s výnimkou prvých troch sa ustálila na 3-ročný cyklus so štandardným počtom 4 otázok na každý kongres. Na obr. 3, 4 uvádzame časový sled kongresov a ich početnosť na jednotlivých kontinentoch sveta, resp. štyroch administratívnych zónach ICOLD-u:

zóna 1 – Európa: 9 kongresov

zóna 2 – Ázia: 4 kongresy

zóna 3 – Amerika: 7 kongresov

zóna 4 – Afrika a Austrália: 1 kongres

Najčastejšie sa kongresy konali v mestách

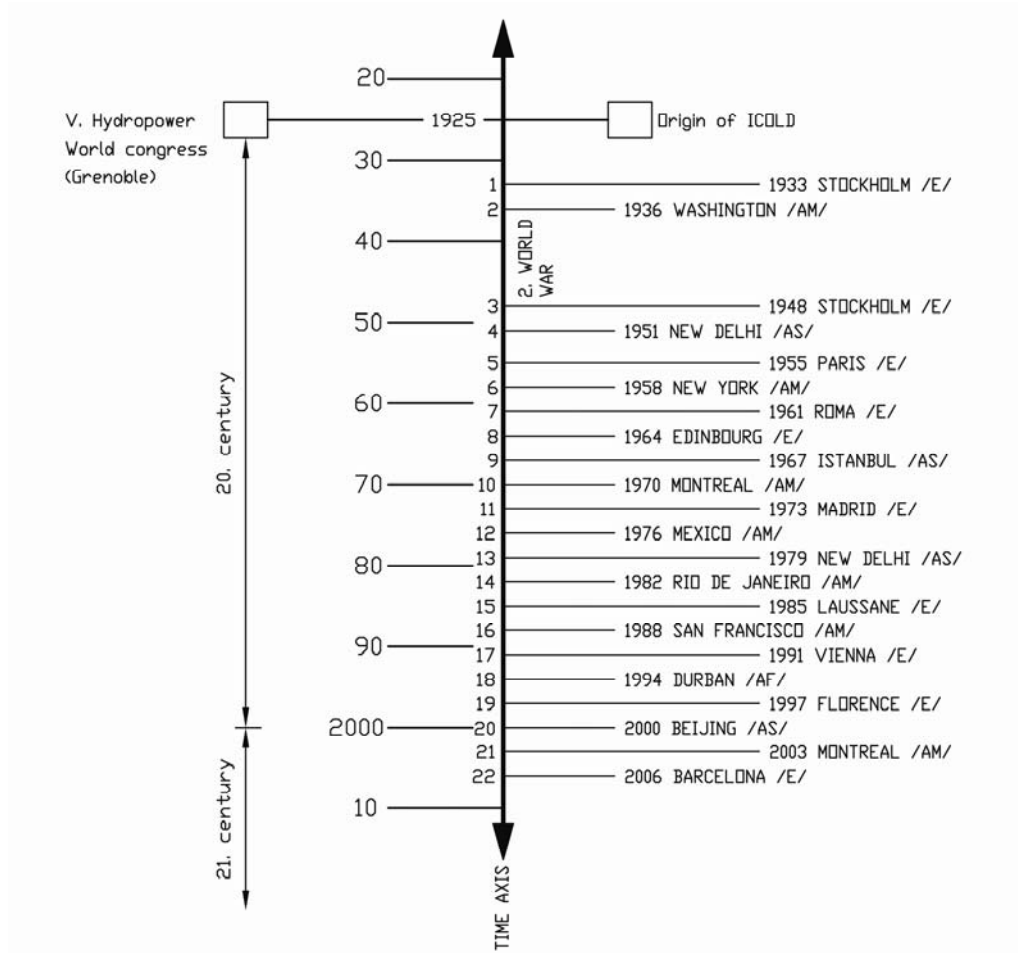
Európy – Stockholm: 2x

Ázie – New Delhi: 2x

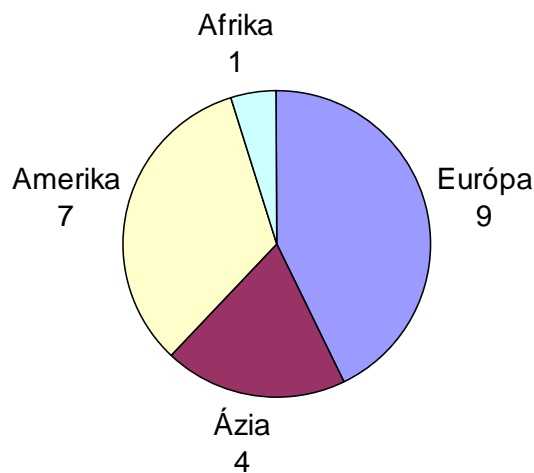
Ameriky – Montreal: 2x

Iba raz sa konal kongres v zóne Afrika a Austrália – v Durbane (JAR) v roku 1994.

Obsahová náplň – vo forme kongresových otázok je spracovaná v tabuľke 1. Dosiaľ na kongresoch ICOLD od prvého (1933 v Stockholme) po dosiaľ ostatný 21. (v roku 2003 v Montreale) bolo prejednaných 83 otázok (Questions), pričom k jednotlivým zvlášť aktuálnym témam sa prezídium ICOLD-u vracia aj viackrát.

Obr. 3: Časový sled kongresov ICOLD

Obr. 4: Počet kongresov ICOLD vo svetadieloch

3. VZNIK, POSLANIE A ČINNOSŤ NÁRODNÝCH KOMITÉTOV ČSPV, SPV, ČPV

Slovenský priehradný výbor - SPV a Český priehradný výbor - ČPV sú rovnocennými následnými členmi Česko-slovenského priehradného výboru - ČSPV. Ako bolo skôr uvedené Česko-slovensko patrilo k zakladajúcim členom tejto medzinárodnej - nevládnej organizácie. O jeho prijatie medzi členské štáty sa zaslúžili dvaja pracovníci Ministerstva verejných prác ČSR - Ing. Kobza a Ing. Marek. Posledne uvedený ako vedúci oddelenia priehrad tohto ministerstva sa staral o záležitosti Česko-slovenského priehradného výboru - ČSPV a na svoj rezort preniesol aj povinnosti plynúce z členstva v ICOLD-e, až do II. svetovej vojny.

Po oslobodení v r. 1945 prešla agenda spojená s členstvom ČSPV v ICOLD-e podľa začlenenia vodného hospodárstva do jednotlivých rezortov postupne takto:

Ministerstvo dopravy a techniky, Ministerstvo stavebníctva, Ústredná správa vodného hospodárstva (ÚSVH), Ministerstvo energetiky a VH, Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva, resp. v súčasnosti na sekciu vodného hospodárstva Ministerstva pôdohospodárstva v ČR, resp. Ministerstvo životného prostredia v SR.

Prvý riadne organizovaný ČSPV, ktorý plnil poslanie národného komitétu ICOLD-u, bol ustanovený až v r. 1958 v rámci ÚSVH. Jeho prvým predsedom bol akademik ČVUT Teodor Ježdík. Od 26.04.1961 bol ČSPV organizačne začlenený do ČSVTS podobne ako mnohé ďalšie národné výbory medzinárodných nevládných organizácií (ako ICID atď.). Predsedom sa stal Prof. Ing. L. Votruba, DrSc., podpredsedom Prof. Ing. P. Peter, DrSc. A sekretárom Doc. Ing. V. Broža, DrSc. Poslaním ČSPV a jeho následníkom SPV a ČPV bolo a je:

- prezentovať Česko-slovensko, resp. Českú republiku a Slovenskú republiku navonok na pôde ICOLD-u účasťou na kongresoch, exekutívach, v jeho technických výboroch;
- prenášať poznatky z práce ICOLD-u v oblasti prípravy, navrhovania, prevádzky priehrad získané na kongresoch a v práci jeho technických výborov na širokú obec odborníkov - priehradárov i vodohospodárov u nás.

Uznaním dobrej práce našich odborníkov v orgánoch ICOLD-u bolo zvolenie predsedu ČSPV - Prof. Ing. Dr. L. Votrubu, DrSc., v r. 1974 za viceprezidenta za Európu, počas 1 funkčného obdobia. Na práci technických výborov sa podieľali viacerí, najprv Prof. Mudra a Ing. Stork, neskôr ďalší - Ing. Šimek, Prof. Broža a Prof. Votruba atď., zo Slovenska Ing. Caras a Ing. Liška. Uznaním práce členov ČSPV bolo zorganizovanie dvoch trás odborných

exkurzií po priehradách v Čechách - 1. trasa, resp. na Slovensku - 2. trasa, pri príležitosti 17. kongresu ICOLD-u v r. 1991 vo Viedni.

Ťažisko práce ČSPV (i jeho následníkov) spočíva v:

- usporiadaní pravidelných konferencií "Priehradné dni", prevažne aj s medzinárodnou účasťou a sympózií;
- organizovaní odborných seminárov, sympózií k špeciálnym problémom prípravy, výstavby i prevádzky nádrží a priehrad;
- riadení činnosti odborných skupín, pracujúcich často v nadväznosti na TV ICOLD-u;
- vo vydávaní zborníkov z PD i ďalších podujatí.

Na pôde ICOLD-u bol od r. 1979 ČSPV reprezentovaný 12 členným národným komitétom (ČS – NK ICOLD) v zložení: L. Votruba – predseda, P. Peter – podpredseda, V. Broža – vedecký sekretár a M. Lukáč – tajomník, 8 členovia: M. Caras, K. Haindl, M. Janda, P. Klablana, M. Liška, I. Polko, J. Schwarzer a M. Šimek. Po odchode profesorov Votrubu a Petra do dôchodku - ktorí ale ostali v čestných funkciách - pracoval NK ČSPV pod vedením: V. Broža - predseda, M. Lukáč - podpredseda, J. Satrapa - tajomník. Členmi NK zo Slovenska boli páni: D. Abaffy, A. Jambor, V. Belčák, M. Liška a M. Caras (Sekerka).

Počas pravidelných podujatí ČSPV - PD zasadá ako Národný komitét tak jeho plénum. Členstvo v ČSPV sa riadilo schválenými stanovami. Na pôde ČSPV sa od r. 1961 rozvíjala aj činnosť 6-tich odborných skupín takto:

- OS pre bezpečnosť a sledovanie priehrad - vznikla v r. 1962 a pracovala dlhodobo pod vedením M. Šimka (VRV Praha)
- OS pre publikácie - vznikla v r. 1974 a pracovala pod vedením M. Lišku (HYCO - VV, š.p. Bratislava)
- OS pre odkaliská – pracuje od roku 1978 v nadväznosti na rovnomenný TV ICOLD-u a viedol ju M. Caras (VV š.p. Bratislava)
- OS pre technológiu výstavby priehrad – od roku 1980 viedol M. Břoušek
- OS pre materiály priehrad – vznikla v roku 1978 a viedol ju P. Klablana
- OS pre hydrauliku priehrad a nádrží – vznikla v roku 1977 v nadväznosti na činnosť príslušného TV-ICOLD a viedol ju K. Haindl.

Priehradné dni (PD), ktoré predstavujú najväčšiu pravidelnú aktivitu širokej obce priehradárov u nás, zahájili svoju tradíciu "Celoštátnou konferenciou v r. 1961 v Prahe". Do

r.1973 sa konali každoročne, neskôr dvakrát za 3 roky (s prihliadnutím na 3-ročnú periódu kongresov ICOLD-u).

Priehradné dni sa v rámci Česko-slovenska (do roku 1993) organizovali tak, že sa na ich príprave striedali Čechy – Slovensko - Morava. Tak z vtedajších 23 PD sa na Slovensku uskutočnili 7 krát. Na dokonalej príprave a organizácii Priehradných dní sa zaslúžili mnohí nadšenci. Z nich možno uviesť aspoň predsedov prípravných výborov: J. Hořejší, M. Liška, M. Šimek, P. Peter, S. Kratochvíl, V. Kraus, I. Grund, J. Schwarzer, M. Caras, P. Ženatý, J. Holoubek, J. Rohoň, M. Janda, J. Chytráček, V. Drozda, A. Hanák, J. Novák, L. Nemeš, A. Mazáč, L. Podkonický atd'. Súčasťou každých PD sú odborné exkurzie a výstavy prezentujúce priehradné stavitel'stvo u nás.

Na príprave PD sa v minulosti významnou mierou podieľali predstavitelia kolektívnych členov - t.j. organizácií a podnikov podieľajúcich sa na príprave, výstavbe, výskume i prevádzke priehrad a nádrží. Zo slovenských organizácií to boli predovšetkým : MLVH SR, VV š.p. Bratislava, Hydroconsult Bratislava, VUVH Bratislava, IGHP Žilina, Váhostav š.p. Žilina, Hydrostav Bratislava, podniky Povodí Dunaja - Bratislava, Váhu - Piešťany, Hrona B. Bystrica, Bodrogu a Hornádu - Košice, ako aj Stavebná fakulta STU Bratislava. V súčasnosti je to MŽP, SVP š.p. a jeho OZ a početní sponzori zo širokej podnikateľskej sféry.

3.1 VZNIK A POSLANIE SLOVENSKEHO PRIEHRADNEHO VYBORU

Na Dňa 7.12.1992 sa uskutočnilo rokovanie zástupcov kolektívnych členov Česko-slovenského priehradného výboru (ČSPV). Bolo zvolané jeho predsedom Prof. Ing. V. Brožom, DrSc. na Povodie Moravy v Brne. Na ňom doterajší predseda oznámil, že dňom 1.1.1993 - teda so zánikom ČSFR - končí svoju činnosť aj Česko-slovenský národný komitét v Medzinárodnej nevládnej organizácii priehrad - ICOLD-e.

Zo Slovenska sa na rokovaní zúčastnili títo zástupcovia kolektívnych členov ČSPV:

- M. Caras (v zastúpení Ing. J. Humella) z VV š.p.
- V. Holčík, riaditeľ - VÚVH Bratislava
- zástupca - HYCO Bratislava
- zástupca - Povodie Bodrogu a Hornádu Košice
- Mladenek, zástupca - Váhostav Žilina
- M. Lukáč - SvF STU Bratislava.

Prof. Broža prítomných informoval, že na základe dohody s generálnym sekretárom ICOLD-u J. Cotillonom z Francúzska počas 60. exekutívy v Granade roku 1992 budú bývalý

ČSPV zastupovať Národné priehradné výbory (NPV) slovenskej a českej republiky: Slovenský priehradný výbor (SPV) a Český priehradný výbor (ČPV). V priebehu apríla 1993 má obe novovzniknuté republiky navštíviť p. Cotillon - gen. sekretár ICOLD-u. Ak do jeho príchodu budú splnené nasledujúce podmienky:

- ustanovený NPV (NK - ICOLD-u),
- pripravený súpis priehrad republiky do svetového registra,
- podaná, resp. pripravená žiadosť Národných komitétov o členstvo ICOLD,

je predpoklad, že na 61. exekutive v Káhire (na jeseň r.1993) budú žiadosti oboch republík prejednané a kladne vybavené. Z toho dôvodu bolo dôležité čo najskôr zvoliť prípravný výbor, ktorého úlohou bude ustanoviť SPV. Tento najprv vypracoval stanovy a štatút a spracoval skôr uvedené náležitosti pre prijatie Slovenska za člena ICOLD. Zvolaním prípravných výborov boli na uvedenej brnenskej schôdzke kolektívnych zástupcov ČSPV poverení:

- V. Broža – za ČR
- M. Lukáč – za SR

V nadväznosti na rokovanie zástupcov kolektívnych členov bývalého Česko-slovenského priehradného výboru (ČSPV) v Brne dňa 7.12.1992, z ktorého vyplynulo ukončenie jeho práce dňom 1.1.1993, zvolal M. Lukáč schôdzu „Prípravného výboru pre ustanovenie SPV“ na 03.03.1993 (na SvF STU) s týmto programom:

1. Informácia o ukončení práce Česko-slovenského priehradného výboru – ČSPV
2. Prejednanie návrhu stanov Slovenského priehradného výboru – SPV
3. Prejednanie štruktúry SPV:
 - plénum SPV
 - predsedníctvo SPV
 - technické skupiny
4. Návrh a voľba predsedníctva SPV
5. Podmienky registrácie SPV MV Slovenskej republiky
6. Prejednanie a vytvorenie podmienok pre prijatie SPV za člena ICOLD-u:
 - Podmienky členstva
 - členský ročný príspevok
 - pozvanie generálneho sekretára ICOLD-u Cotillona na Slovensko (máj 1993)
7. Náčrt práce SVP vo vzťahu k ICOLD-u i na domácej pôde:
 - účasť na exekutívach a kongresoch ICOLD-u
 - možnosti propagácie priehradného staviteľstva na Slovensku i SPV
8. Rôzne

Schôdze sa zúčastnili zástupcovia týchto kolektívnych členov: D. Abaffy, E. Bitara, V. Belčák, O. Handzok, J. Hummel, V. Holčík, M. Minárik (v zastúpení Š. Borušoviča), M. Lukáč, L. Podkonický, J. Sekerka. Ospravedlnili sa A. Jambor, M. Liška. Na pozvanie nereagovali zástupcovia Hydrostavu a.s. Bratislava. Na schôdzi prebiehajúcej podľa uvedeného programu bol:

prijatý návrh stanov a prejednanie registrácie SPV na MV SR
 zvolené predsedníctvo SPV (P – SPV)
 načrtnutý program SPV na domácej pôde i v zahraničí.

V nadväznosti na stanovy bolo zvolené 9 členné predsedníctvo na čele s M. Liškom, ktorý je zástupcom Slovenska v dvoch TV ICOLD-u.

Na prvom zasadnutí P – SPV prebehlo rozdelenie jednotlivých funkcií takto:

Miroslav Liška – predseda
 Vladimír Holčík – podpredseda
 Michal Lukáč – podpredseda a vedecký sekretár
 Ján Hummel – tajomník
 Dušan Abaffy – hospodár

Členmi P – SPV boli: Augustín Jambor, Vojtech Belčák, Ladislav Podkonický, Juraj Sekerka. Predsedníctvo SPV vo svojej krátkotrvajúcej činnosti muselo riešiť už viaceré naliehavé úlohy vo vzťahu k ICOLD-u súvisiace s činnosťou SPV na domácej pôde.

3.2 TRADÍCIA PRAVIDELNÝCH KONFERENCIÍ PRIEHRADÁROV ČESKO-SLOVENSKA DO ROKU 1992 RESP. ČR A SR OD ROKU 1993

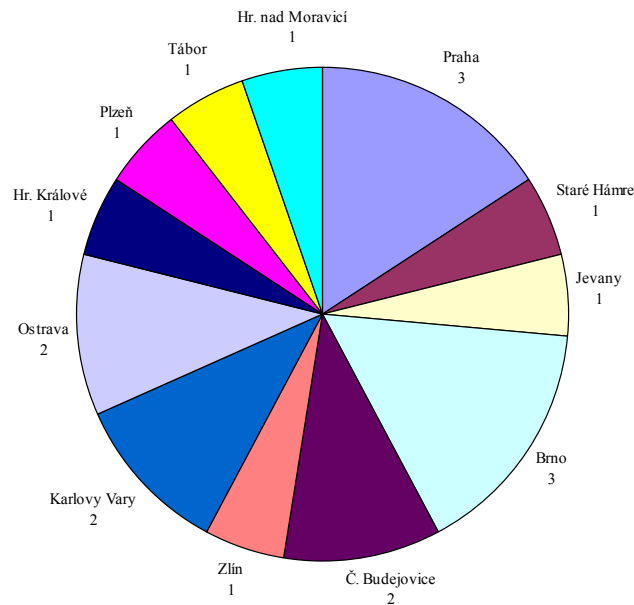
Pravidelné stretnutia česko-slovenských priehradárov tzv. Priehradné dni začali písať svoju históriu v roku 1961, teda pred 45 rokmi, tesne po 7. kongrese v Ríme. Prvé PD – 61 a PD – 62 sa konali v Prahe. Na nich boli prejednané najprv poznatky zo skôr uvedeného kongresu v Ríme (Ot. 1) resp. témy zaujímavé priehradárov v Československu:

- Výstavba VD Orлік (Ot. 2)
- Racionálna výstavba zemných priehrad s hlineným tesnením (Ot. 3)
- Utesňovanie hlbokého priepustného podložia priehrad (Ot. 4)

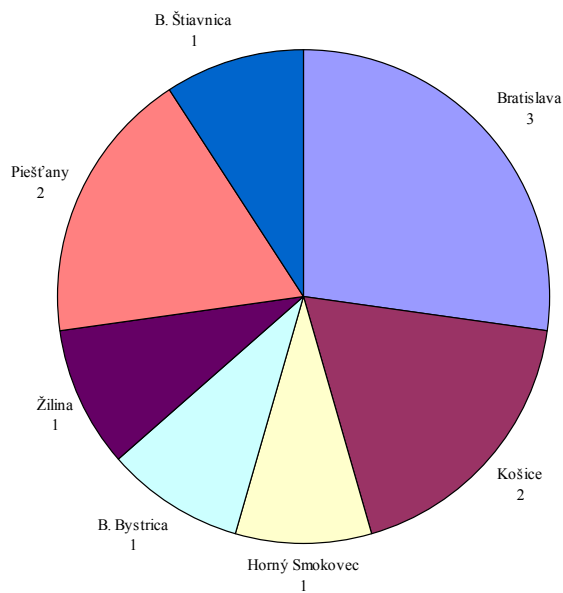
Prvých 13 PD v rokoch 1961 – 73 sa konalo s ročnou periodicitou, ktorú podmieňovala intenzívna výstavba priehrad u nás. Neskôr to bol cyklus 2-ročný (pred, resp. po kongresoch ICOLD-u. Menil sa aj počet prejednávaných otázok z dvoch na 3, neskôr od roku 1996 – prvýkrát v Hradci nad Rimavicou na 4 otázky. Všetko to – teda miesto konania jednotlivých PD i ich tematická náplň (resp. otázky) zhŕňame v tabuľke 2. Z nej ďalej vyplýva, že z doterajších 30-tich (vrátane pripravovaných PD 2006) sa uskutočnilo 19 v Čechách a na Morave a 11 na Slovensku. Z obr. 5 a,b vidieť, že najčastejšie sa PD uskutočnili:

- 3x: v Prahe a Brne v Čechách a na Morave
 v Bratislave na Slovensku
- 2x: v Piešťanoch a Košiciach na Slovensku
 v Českých Budějoviach, Karlových Varoch a Ostrave v Čechách a na Morave

Celkovo sa doterajšie PD uskutočnili v 12-tivh mestách ČR a 7-mich mestách na Slovensku. Počet účastníkov sa priemerne pohyboval okolo 250, čo dáva informatívne číslo 7500 účastníkov prevažne domácich (ČSFR, resp. ČR a SR) , ale aj hostí najmä susedných krajín: Poľsko, Rakúsko, Nemecko, Maďarsko, Rusko, Ukrajina, Bulharsko.

Obr. 5a: Počet „Priehradných dní“ v jednotlivých mestách ČR

Obr. 5b: Počet „Priehradných dní“ v jednotlivých mestách SR

Pri príležitosti temer každých PD boli usporiadané 2-3 trasy exkurzií s návštevou priehrad vo výstavbe, prevádzke ale aj pripravovaných. Priehradári z ČSFR, resp. ČR a Slovenska sa aktívne zúčastňovali vo forme príspevkov k jednotlivým otázkam na kongresoch ICOLD ale aj v jeho orgánoch: Prof. L. Votruba, DrSc. (podpredseda ICOLD-u) resp.: Prof. V. Broža, Ing. M. Šimek, Ing. M. Caras, Ing. M. Líška, CSc. a ďalší. Najviac priehradárov z Čiech a Slovenska sa zúčastnilo na práci ICOLD-u príspevkami na kongresoch. Významná je práca SPV a ČPV v styku so zahraničím pre širšie skupiny (10 až 40 členné skupiny) formou exkurzií počas kongresov alebo aj mimo nich. Od roku 1993 (svojho vzniku) zorganizoval SPV odborné exkurzie a kontakty do týchto krajín ICOLD-u: Fínsko, Turecko, Taliansko, Francúzsko, Španielsko, Slovinsko, Rakúsko, Anglicko - Škótsko.

3.3 PRIEHRADY NA SLOVENSKU V REGISTRI ICOLD

Slovensko, ako členská krajina ICOLD-u prezentuje v súčasnosti 50 priehrad, ktoré spĺňajú kritériá pre zaradenie do registra. Z hľadiska ich veku je v zozname 6 historických priehrad, všetko nádrže a priehrady (zemné – sypané) Bansko-Štiavnickej vodohospodárskej sústavy. Najstaršie a najvýznamnejšie z nich sú Vodárenská z roku 1510 a Rozgrund z roku 1744. Najpočetnejšia skupina slovenských priehrad v registri predstavujú priehrady prevažne sypané zemné a kamenité ako aj priehrady betónové (masívne a vyľahčene). V registri je aj 5 vodných stavieb v rovinnom území (Vihorlat, Drahovce, Kozmálovce, Kráľová a Čuňovo - Gabčíkovo) a jedna tzv. haťová priehrada – Kočkovce. Zaujímavé tesnenie má aj malá priehradka vyrovnávacej nádrže VD Palcmanská Maša – Dobšiná z roku 1960. Jej tesnenie z fólie PVC je uložené medzi dvojicu prefabrikátov medzi ochrannú vrstvu (lepenka). Toto originálne tesnenie uznané ako patent (autor O. Hobst z VUIS Bratislava – Brno) predstavuje prvé použitie tohto umelého materiálu – fólie PVC na svete.

V tabuľke 3 uvádzame zoznam priehrad na Slovensku v registri ICOLD, s požadovanými parametrami.

Použitá literatúra a podklady:

- /1/ Lukáč, M.: *Bulletin pri príležitosti 1. pléna SPV*. SPV, Bratislava 1993, s.19.
 - /2/ Penman: *The Waterproof element for embankment dams*. Waterpower and dam construction. Special issue, July 1985.
 - /3/ Lukáč, M.; Bednárová, E.: *Navrhovanie, výstavba a prevádzka priehrad a nádrží*. JAGA, Bratislava 2006 (v tlači), s. cca 180.
- Zborníky z PD 1961 – 2004, ČSPV, SPV, ČPV.

Bulletin je súčasťou riešenia projektu VEGA č. 1/3315/06

Základné parametre priehrad Slovenska zaradených do svetového registra ICOLD

Názov vodnej stavby	Rok ukončenia výstavby	Názov toku	Typ	Výška nad ZŠ (m)	Dĺžka v korune (m)	Kubatúra telesa priehrady .1000 m ³	Objem nádrže .1000 m ³	Plocha hladiny nádrže .1000 m ²	Účel nádrže
BANSKÝ STUDENEC *	1746	Studenec	TE	17	167	70	751	11	S,R
BÁTOVCE	1968	Jablonianka	TE	13	135	280	1 060	24	C,I,R
BEŠEŇOVA	1975	Váh	TE	13	1 343	358	9 780		H
BOLERÁZ	1965	Trnávka	TE	13	487	258	2 464	77	C,R,S
BUKOVÁ	1963	Hrudka	TE	15	296	135	1 420	33	C,I,R
BUKOVEC I.	1965	Ida	TE	17	432	255	2 190	27	R,S
BUKOVEC II.	1976	Ida	ER	56	333	1 120	23 400	98	S
ČIERNY VÁH - dolná nádrž	1982	Čierny Váh	TE,PG	17	376	188	4 700	62	H
ČIERNY VÁH - horná nádrž	1982	Čierny Váh	ER	42	1 163	1 801	3 810	18	H
ČUNOVO-GABČÍKOVO	1995	Dunaj	TE,PG	23	87 210	40 756	195 581	4000	CNHSR
DOBŠINÁ 2)4)	1960	Dobšinský potok	TE	10	204	19	229	9	H,C
DOLNÁ HODRUŠA * 6)	1736	Hodruša	TE	20	182	120	580	5	S,R
DRAHOVCE/MADUNICE	1959	Váh	TE,PG	23	7 239	791	12 240	430	H,S,I,R
DUBN'KK II.	1973	Kostolník	TE	15	280	238	1 110	20	C,I,R
HORNÉ OREŠANY	1992	Parna	TE	17	357	381	1 618	465	C,I,R
HRIČOV-MIKŠOVA-P.BYSTRICA	1962	Váh	TE,PG	19	856	207	8 470	253	H
HRIŇOVÁ	1965	Slatina	TE,ER	43	243	650	7 380	48	S
KLENOVEC	1973	Klenovská Rimava	ER	36	390	552	8 850	65	S,C
KOČKOVCE/LADCE-ILAVA-DUBNICA-SKALKA	1936	Váh	PG	10	150		2 200	30	H,N
KOZMÁLOVCE	1992	Váh	TE,PG	24	10 250		2 700	63	I,H
KRALOVA	1986	Váh	TE,PG	34	10 480	4 491	51 900	1170	H,N,I,R
KRPEĽANY - SUČANY - LIPOVEC	1957	Váh	TE,PG	23	670	390	8 330	126	H
KRUPINA	1993	Krupinka	TE	23	262	239	2 132	24	C,I,R
KUNOV	1964	Vrbovčianka	TE	13	567	127	3 050	63	C,I,R,S
LIPTOVSKÁ MARA	1976	Váh	TE	53	1 250	3 600	360 500	2140	C,H,R,S
LUBOREC	1986	Luborec	TE	14	310	210	3 780	73	C,I,R
MÁLINEC	1994	Ipeľ	ER	53	659	2 423	26 710	138	C,S
MIKŠOVA II.	1967	Beňovský potok	TE	22	113		150	2	H,C
MŕŤOVA	1958	Slatina	TE,PG	20	431	100	3 580	73	S,R,H
NITRIANSKE RUDNO	1954	Nitrica	TE	19	578	375	3 730	77	S,C,H
NOSICE	1958	Váh	PG	33	472	347	35 900	570	H
NOVÁ BYSTRICA	1988	Bystrica	ER	64	320	1 000	36 910	180	C,S
ORAVA 1)	1953	Orava	PG	41	291	270	345 900	3506	C,H,R,S
PALCMANSKÁ MAŠA 2)	1956	Hnilec	PG	31	209	62	11 050	86	H
POČŮVADLO **	1780	Štefultov	TE	23	215	98	922	11	S
ROZGRUND *	1760	Vyhnianský potok	TE	30	124	52	486	6	S
RUŽÍN I. 3)	1968	Hornád	ER	63	320	840	59 000	390	C,H,R,S
RUŽÍN II. 3)	1972	Hornád	PG	27	140	43	3 700	65	H
RUŽINÁ	1973	Teplička	TE	22	271	384	14 760	176	I,S
STARINA	1987	Cirocha	TE	53	372	1 506	59 800	311	S,C
TEPLÝ VRCH	1981	Bih	TE	12	650	250	5 280	105	C,I,R
TURČEK	1996	Turiec	ER	60	288	1 200	9 900	500	C,S
TVRDOŠÍN 1)	1978	Orava	TE,PG	23	307	235	4 700	90	H
VELKÁ DOMAŠA	1967	Ondava	TE	35	350	660	185 000	1490	C,H,R,S
VELKÁ RICHŇAVA	1740	Rychňavský potok	TE	23	269	95	768	8	S,R
VELKÉ UHERCE	1969	Drahožica	TE	15	300	270	1 100	20	C,R,S
VIHORLAT	1965	Laborec, Čierna voda	TE	14	5 430	2 700	334 000	3040	C,I,R,S
VLČIA DOLINA 2)	1956	Dobsinský potok	PG	25	137	26	172	2	H
VODARENSKÁ 5)	1510		TE	9	88	60	13	1	S
ŽILINA	1998	Váh	TE,PG	15	9 000	4157	17 900		C,H,R

Vysvetlivky: TE - zemná, ER - rockfillová- (kamenitá), PG - betónová gravitačná

C - ochrana pred povodňami, H - energetika, I - chov rýb, N - plavba, R - rekreácia, S - zásobovanie